

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Trestné činy související s konopím aneb rozdíl mezi vypěstováním a „výrobou“ konopí

Hlavním cílem tohoto článku je upozornit na problematický výklad právní úpravy trestných činů souvisejících s konopím, který není k dnešnímu dni spolehlivě vyřešen. Stěžejním bodem problematiky je zejména otázka, kdy můžeme mluvit ještě o pěstování konopí dle § 285 trestního zákoníku a kdy již dochází k výrobě omamné nebo psychotropní látky ve smyslu § 283 trestního zákoníku.

Dle aktuální komentářové literatury^[1] jde o pěstování rostliny konopí v případě „zasetí semene nebo zasazení výpěstku rostliny, následná péče o růst rostliny a eventuálně její sklizeň. Obecně platí, že pěstování jakékoli rostliny obsahující omamné nebo psychotropní látky bez náležitého povolení je nedovolené.

Právní úprava trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 trestního zákoníku v zásadě zachovává trestnost pěstování (a tím i držení) všech druhů rostlin a hub obsahujících omamné a psychotropní látky, a to jak pro vlastní potřebu, tak pro jiného, ale v privilegované skutkové podstatě tohoto trestného činu podle § 285 zmírňuje trestní postih samozásobitelů rostlin a hub obsahujících omamnou a psychotropní látku. Tímto způsobem dochází k odlišení trestního postihu osob, které si konopí, houby či jiné rostliny obsahující omamné a psychotropní látky vypěstují sami pro svou vlastní spotřebu (samozásobitelé), od osob, které tuto činnost provozují komerčním způsobem za účelem dosažení zisku.

Samotné neoprávněné pěstování rostliny konopí nelze ztotožňovat s pojmem „výroba“ omamné nebo psychotropní látky ve smyslu § 283 odst. 1 trestního zákoníku. O výrobu, respektive některou její fázi, by mohlo jít pouze v případech, pokud by rostlina konopí byla sklizena a následně došlo k jejímu neoprávněnému zpracování v procesu, v němž by jako vstupní komponent byla dále upravována, a to do stavu způsobilého již ke spotřebě (marihuana), anebo k získání psychotropní látky tetrahydrokanabiolu (THC). To platí i tehdy, jestliže pachatel uskutečnil takovou výrobu pro vlastní potřebu a za tím účelem si opatřil nebo přechovával rostliny konopí. Neoprávněné vypěstování rostlin konopí nebo jejich přechovávání pro vlastní potřebu v množství větším než malém může být trestným činem přechovávání omamné nebo psychotropní látky a jedu podle § 284 odst. 1 nebo nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle § 284 odst. 1 jen tehdy, pokud pachatel dále nepoužije vypěstované rostliny k výrobě ve výše uvedeném smyslu nebo jestliže s ohledem na množství vypěstovaných rostlin, způsob jejich pěstování a na další okolnosti nelze dovodit, že je opatřil nebo přechovával pro jiného.“

Z výše uvedeného je patrné, že privilegovaná skutková podstata § 285 trestního zákoníku byla do zákona vložena právě z důvodu zmírnění postihu osob, které si konopí vypěstují pro vlastní spotřebu (samozásobitelé). Dále se zde však uvádí, že v případě sklizení konopí a jeho dalšího neoprávněného zpracování není rozhodné, zdali pachatel uskutečnil výrobu pro sebe nebo pro jiného, vždy se bude jednat o trestný čin dle § 283 trestního zákoníku. Z tohoto tedy vyplývá závěr, že pro aplikaci § 285 si pachatel může konopí pro vlastní potřebu vypěstovat, avšak toto již nesmí sklídit a dále použít (zpracovat), jelikož v takovém případě by se již dopustil trestného činu dle § 283 trestního zákoníku a byl by tak postihován stejně přísně jako ten, kdo tak učinil ze ziskuchtivosti za účelem distribuce.

K čemu však takové vypěstování rostliny je, když ji nemůžeme sklídit?

Výše uvedený komentář mimo jiné uvádí, že v rámci pěstování rostliny konopí se počítá „eventuálně“ se sklizní rostliny. Z logiky věci však sklizeň musí být vždy součástí pěstebního cyklu, jelikož každý pěstitel konopí má v úmyslu jednoho dne konopí sklídit a toto nějakým způsobem použít. Pokud pěstitel rostliny konopí sklídí a „uskładní“ je, dojde z logiky věci k jejich usušení, což je přirozený proces, nemůžeme tak mluvit o žádném neoprávněném zpracování v rámci dalšího procesu. Proces usušení rostliny je nezávislý na vůli pěstitele a dochází k němu samovolně. Soudy však ne zcela pochopitelně považují sušení konopí již za jednu z fází „výroby“. Osobně se domnívám, že samotným sklizením rostliny, po kterém dochází k přirozenému procesu uschnutí rostliny, by nemělo dojít k naplnění skutkové podstaty trestného činu dle § 283 trestního zákoníku, jelikož výroba dle judikatury předpokládá „další úpravu konopí do stavu způsobilého již ke spotřebě (marihuana) nebo k získání psychotropní látky THC“. Není však zcela zřejmé, co konkrétně se takovouto úpravou myslí. Z tohoto však dovozují, že by se mělo jednat o nějakou aktivní činnost prováděnou pachatelem, za kterou však zcela jistě nelze považovat samovolný proces uschnutí rostliny. Rostliny totiž uschnou, ať pachatel chce či nikoli. S ohledem na skutečnost, že marihuanu můžeme definovat jako sušené vrcholky rostliny konopí, lze si zřejmě pod pojmem „další úprava“ představit jejich oddělení od zbylé části rostliny, příp. jejich nadrcení. Stran získávání psychotropní látky THC je možné namítnout, že tato se v rostlině vyskytuje přirozeně, tudíž sklizením a sušením rostliny z hlediska výskytu a obsahu THC dochází pouze k „zakonzervování“ daného aktuálního stavu živé rostliny.

Je tedy evidentní, že shora nastíněný výklad má zřetelné nedostatky a vede dokonce k závěru, že ustanovení § 285 trestního zákoníku se stává vlastně nadbytečným. Nelze si nevšimnout, že judikatura k § 285 trestního zákoníku je v podstatě vzácností, jelikož k aplikaci tohoto ustanovení dochází spíše zřídka. Z výše uvedeného vyplývá, že v rámci této skutkové podstaty bude postihován zřejmě jen pěstitel, který konopí pěstuje pro okrasné či botanické účely a který nemá v úmyslu ho nikdy sklídit. Aby byl totiž pěstitel postihován v rámci privilegované skutkové podstaty, může si sice konopí vypěstovat, tedy nechat ho vyrůst, ale dál s ním již nakládat nijak nemůže. K této paradoxní situaci se vyjadřoval již JUDr. Petr Zeman, Ph.D., v článku - „Výroba“ konopí z konopí?[2]

„Jak již bylo uvedeno, tento právní názor v dosavadní judikatuře jednotlivých senátů Nejvyššího soudu převažuje, nicméně není jediný. V usnesení z 21.10.2009, sp. zn. 4 Tdo 917/2009, Nejvyšší soud uvedl: „Jestliže konopí je samo o sobě existující omamnou látkou, pak jeho usušení představuje pouhou konzervaci omamné látky. Tedy na proces usušení květenství a horních lístků z konopí je třeba se dívat jako na způsob uchování, resp. konzervace, vyprodukované rostliny v sušené formě pro její pozdější použití. Proto nemůže být tento proces ztotožňován s pojmem ‚výroba‘ omamné látky.“ Citované usnesení obsahuje pro tento závěr podle mého mínění podrobné a přesvědčivé argumenty. Naopak ve stanovisku trestního kolegia sp. zn. 300/2014 jsem podobně srozumitelné a přesvědčivé odůvodnění názoru, k němuž se v této otázce přiklonilo, nenalezl, což platí i pro zmíněná předchozí rozhodnutí Nejvyššího soudu, zastávající názor stejný. V následující části se pokusím shrnout a zdůvodnit, proč stále nenacházím opodstatnění pro závěr, že by zpracování vypěstované rostliny konopí do stavu, určeného ke spotřebě (tedy zpravidla sklizeň rostliny, její nasušení a příp. nadrcení), činí-li tak osoba výlučně pro vlastní potřebu, mělo být právně posuzováno jako výroba OPL.

Při výkladu, že sklizením a usušením části rostliny konopí, kterou v usušeném stavu hodlá pachatel sám zkonzumovat, se dopouští výroby OPL, by kupř. nebylo příliš jasné, na jaké případy by se měly vztahovat § 284 a 285 TrZ. I v případech neoprávněného pěstování rostlin konopí čistě k léčebným účelům a výlučně k zevnímu užití (výrobě mastí apod.) je třeba rostliny sklídit a dále zpracovávat v procesu, jehož výsledkem je produkt obsahující OPL (konopí, pryskyřice z konopí, THC, dronabinol), což naplňuje znak „výroby“ podle výkladu, obsaženého ve stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 300/20147. Patrně by aplikace § 285 TrZ připadala v úvahu pouze na případy, kdy

pachatel rostlinu vypěstuje a bez jakéhokoli zásahu nechá v zemi uschnout či shnit. Ač si lze vzhledem k poměrně působivému vzhledu rostliny konopí představit její pěstování čistě pro okrasné účely, je otázkou, zda by si takové případy vyžadovaly samostatnou privilegovanou skutkovou podstatu, resp. zda by si vůbec vyžadovaly (i vzhledem k tomu, že budou patrně zcela výjimečné) ingerenci trestního práva. Tím spíše to platí pro jiné rostliny či houby obsahující OPL ve smyslu trestního zákoníku, tedy kokainovník pravý a houby obsahující psilocybin a psilocin.

V případě „výroby“ marihuany, jak ji chápe citované stanovisko trestního kolegia, se tedy jedná o proces, v němž se pouze mění forma jedné a téže omamné látky – omamná látka konopí v čerstvé formě přechází v omamnou látku konopí ve formě sušené. Při uvedeném výkladu by ovšem bylo nutno jako výrobu OPL posuzovat i případy, kdy uživatel za účelem bezprostřední injekční aplikace např. heroinu tuto omamnou látku, získanou původně v obvyklé sypké formě (prášku), rozpustí v tekutině, aby ji mohl natáhnout do injekční stříkačky. I v tomto případě se jedná o pouhou změnu formy OPL na formu vhodnější ke zvolenému způsobu aplikace, kdy na konci procesu je stále tatáž OPL, zde heroin. Pokud je mi známo, podobné případy nejsou jako výroba obvykle kvalifikovány, a doufám, že se na tom nic nezmění.“

K této problematice se vyjadřovali i další, kteří se zvoleným výkladem také plně nesouhlasí, viz např. JUDr. Libor Vávra v článku - *Lze si marihuanu jen vypěstovat, nebo i vyrobit?*^[3]:

„Trestní kolegium NS ČR si před zaujetím stanoviska vyžádalo vyjádření od příslušných orgánů a institucí, z nichž mě nejvíce oslovilo obsáhlé vyjádření Institutu pro kriminologii a sociální prevenci. Ten s poukazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.10.2009, [sp. zn. 4 Tdo 917/2009](#) podrobně uvedl důvody, proč nepokládá za správné závěry vyjádřené v dřívější judikatuře (zejména v rozhodnutí publikovaném pod č. [18/2007 Sb.rozh. tr.](#)).

Podle názoru Institutu totiž z definic obsažených v Jednotné úmluvě o omamných látkách i v Úmluvě o psychotropních látkách vyplývá, že výrobou je jen proces, na jehož konci vznikne nová, jiná omamná nebo psychotropní látka. Přitom vypěstováním rostliny konopí, které samo o sobě není výrobou, vznikne omamná látka konopí. Ani marihuana jako výsledný produkt sklizení, sušení a nadrcení rostliny konopí není omamnou látkou odlišnou od konopí, ale jedná se o tutéž omamnou látku pouze v jiné formě. Proto podle názoru Institutu proces, v němž je rostlina konopí sklizena, usušena a připravena k užití ve formě marihuany nelze považovat za výrobu omamné nebo psychotropní látky ve smyslu § 283 trestního zákoníku. Totéž dovozuje Institut v případě, když je z rostliny konopí získána konopná pryskyřice za účelem užití jako hašiš. Z toho Institut učinil závěry, které mě osobně připadají nadmíru logické a srozumitelné. Totiž, že

- neoprávněné pěstování rostlin konopí ve větším než malém množství pro vlastní potřebu by mělo být kvalifikováno jako trestný čin podle [§ 285 trestního zákoníku](#),
- následné neoprávněné přechovávání sklizených rostlin konopí (tj. omamné látky konopí) ve větším než malém množství pro vlastní potřebu by mělo být kvalifikováno jako trestný čin podle [§ 284 trestního zákoníku](#),
- případy, když zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že pachatel pěstuje rostliny konopí či sklizené je přechovává za účelem další distribuce, by bez ohledu na množství pěstovaných rostlin či přechovávané omamné látky konopí měly být kvalifikovány jako trestný čin podle [§ 283 tr. zákoníku](#), neboť se jedná o situace, kdy pachatel omamnou látku „jinak opatří jinému“, resp. „přechovává pro jiného“.

Přes zdánlivou logiku shora uvedeného se však Nejvyšší soud k tomuto názoru nepřiklonil a nadále setrvává na svém závěru, že sice samotné neoprávněné pěstování rostliny konopí nelze ztotožňovat s pojmem „výroba“ omamné nebo psychotropní látky ve smyslu § 283 odst. 1 trestního zákoníku, ale o výrobu, resp. některou její fázi, by mohlo jít v případech, pokud by rostlina konopí byla sklizena

a následně došlo k jejímu neoprávněnému zpracování v procesu, v němž by jako vstupní komponent byla dále upravována, a to buď do stavu způsobilého již ke spotřebě (marihuana), anebo k získání psychotropní látky tetrahydrokanabinolu (THC).“

Nejvyšší soud se však v rámci sjednocujícího stanoviska^[4] rozhodl vydat jinou cestou. Dle převažujícího zastávaného názoru tedy není rozhodné, zda měl pachatel konopí pro svou potřebu nebo zda jej pěstoval za účelem další distribuce. Rozhodujícím kritériem má být, zdali pachatel měl v úmyslu nasazené konopí následně sklídit a dále zpracovat. Z logiky věci však takový úmysl budou mít všichni pěstitelé konopí (samozásobitelé i distributoři) a je nerozhodné, jak následně se sušeným konopím naloží, jestli ho užijí pro vlastní potřebu (ať již tedy ve formě marihuany, kterou budou následně sami kouřit, nebo pro výrobu mastí, odvarů, výluhů apod.) nebo zda toto konopí prodají.

Tento názor je zastáván i přes to, že úmyslem zákonodárce zcela zjevně bylo, aby byli samozásobitelé postihováni mírněji, než osoby, které pěstují konopí za účelem distribuce. S těmito názory se lze setkat i v rámci judikatury, viz například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.6.2017, sp. zn. 11 Tdo 459/2017-90:

„Jak správně uvádí dovolatel, skutková podstata trestného činu podle § 283 tr. zákoníku nerozlišuje, zda si někdo drogu vyrábí pro vlastní potřebu nebo pro jiného. Nelze však již souhlasit s názorem, že toto bylo i v případě konopí záměrem zákonodárce, neboť zákonodárce pro pěstování konopí a obdobných rostlin a hub vymezil privilegovanou skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 tr. zákoníku.

Z důvodové zprávy k trestnímu zákoníku i ze samotné logiky věci je přitom zřejmé, že zákonodárce nepředpokládal, že by po oddělení částí rostliny měla již být trestná činnost posouzena jako výroba ve smyslu § 283 tr. zákoníku [citováno z důvodové zprávy - Osnova zavádí v návaznosti na diferenciaci držení drog pro vlastní potřebu podle typu drogy také novou skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku, neboť by měly existovat rozdílné sankce také pro pěstování těchto drog za účelem samozásobitelství (to znamená, že navazujícím krokem není distribuce a s tím související ohrožení zdraví třetích osob) oproti sankcím pro komerční pěstování, které díky privilegovanosti navrhovaného § 283 bude nadále postihováno jako výroba drogy. ()

Zároveň takováto úprava naplňuje záměr vlády, vyjádřený v usneseních vlády České republiky č. 1177/01 a 753/03, totiž legislativní rozdělení drog do dvou nebo tří skupin (bod 1 Přílohy 1177/01) a jeho zohlednění při rekonstrukci trestního práva hmotného (bod 4 Přílohy 1177/01). Vlastním smyslem je zachovat trestnost (držení a) pěstování psychotropních rostlin a z nich zejména nejčastěji pěstovaného konopí pro vlastní potřebu, zároveň však aktivně vyřadit (vesměs experimentální a rekreační, tedy neproblémové) konzumenty konopných drog (a dalších rostlinných drog a hub) z účasti na trhu, na němž se vyskytují s komparativně významně nebezpečnějšími drogami typu heroinu, metamfetaminu, kokainu apod. Privilegovaná skutková podstata § 283 umožňuje změkčit trestní postih proti samozásobitelům psychotropních rostlin a hub přesně tak, jak jej měla na mysli vláda ve shora citovaném usnesení č. 1177/01. Formulace privilegované skutkové podstaty nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (srov. i § 287 odst. 3) umožňuje pak přísněji postihovat pěstování rostlin nebo hub, které obsahují psychotropní nebo omamné látky, které jsou pěstovány pro výrobu (např. kokový keř atd.) a nikoli pro vlastní potřebu podle skutkové podstaty nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 281).

Citováno z Důvodové zprávy k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz. Pozn.: v případě citovaného § 281 se má na mysli skutková podstata podle § 283 tr. zákoníku a v případě citovaného § 283 jde o skutkovou podstatu podle § 285 tr. zákoníku].

Jeho záměr se mu však nepodařilo spolehlivě vtělit do znění zákona a soudní judikatura se vydala jiným směrem. V důsledku citovaného stanoviska se tak skutková podstata trestného činu podle § 285 trestního zákoníku stala de facto obsolentní, neboť lze dát za pravdu obviněným, že není zřejmé, jaký by měl být objekt trestné činnosti pachatele, který by pouze vypěstoval rostliny konopí v množství větším než malém se záměrem, aby je nechal následně netknuty uvadnout a uschnout.

Ze soudní praxe je známo, že, pokud jde o konopí, je skutková podstata trestného činu podle § 283 trestního zákoníku nejčastěji aplikována v případech velkých pěstíren, často provozovaných vietnamskými občany, které jsou součástí rozsáhlé organizované trestné činnosti, kde je konopí pěstováno vysoce sofistikovaným způsobem za účelem dosažení co nejvyššího obsahu účinné látky, často za současného nelegálního připojení do energetické sítě a tedy krádeží elektrické energie, za účelem dosažení zisku, přičemž osoby, které se na pěstování podílejí, často ani nejsou samy uživateli drogy. Nelze také zcela přehlédnout, že osoby, které konopí nakupují od výše popsaných producentů a dealerů, de facto finančně podporují tuto vysoce nebezpečnou organizovanou trestnou činnost.

Oproti tomu v daném případě obvinění pěstovali konopí pro svou vlastní potřebu ve skleníku na zahradě bez dalších výše popsaných vedlejších škodlivých jevů takové trestné činnosti. Jestliže je tedy jejich jednání třeba ve smyslu citované judikatury kvalifikovat podle § 283 tr. zákoníku, je současně třeba ve světle této skutkové podstaty, která dopadá zpravidla na jednání daleko společensky škodlivější, zohlednit skutečnost, že obvinění pěstovali konopí pro vlastní potřebu, jako mimořádnou okolnost odůvodňující aplikaci institutu mimořádného snížení trestu odnětí svobody. Odvolací soud proto postupoval správně, pokud aplikoval § 58 odst. 1 tr. zákoníku.“

Soud tedy v tomto případě dospěl k závěru, že je nutné ve smyslu konstantní judikatury aplikovat § 283 trestního zákoníku, avšak s ohledem na skutečnost, že si pachatelé pěstovali konopí pro vlastní potřebu, nebyl by trest ukládaný v rámci zákonné trestní sazby zjevně přiměřený. Z tohoto důvodu se rozhodl pro aplikaci institutu mimořádného snížení trestu a uložil trest pod zákonnou dolní hranicí. Nejedná se o ojedinělé rozhodnutí - viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 14.4.2019, sp. zn. IV. ÚS 950/19 (mimořádné snížení trestu - pachateli uložen trest odnětí svobody v délce 6 let) nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 10.12.2019 sp. zn. II. ÚS 1624/19 (mimořádné snížení trestu - pachateli uložen trest odnětí svobody v délce 3 let s podmíněným odkladem na 5 let). Je tedy evidentní, že soudy mají tendenci neodklánět se od zastávaného výkladu dle výše uvedeného sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu ČR, avšak vědomi si nepřiměřeně přísného postihu samozásobitelů, snaží se současně toto jistým způsobem „obejít“.

Ve světle všeho výše uvedeného se domnívám, že pro právní kvalifikaci jednání pachatele by mělo být rozhodující kritérium společenské škodlivosti, které má být odvozováno právě od skutečnosti, zda pachatel konopí pěstoval pro vlastní spotřebu (a škodil tak pouze sám sobě) nebo pro účely další distribuce, když takovýmto jednáním může docházet k poškození zdraví dalších osob, což je nežádoucí. Toto kritérium vymezil zákonodárce i v rámci důvodové zprávy, avšak judikatura se rozhodla vydat jiným směrem, přičemž do dnešního dne překonána nebyla. Dle mého názoru zákonodárce rozhodně nezamýšlel, aby pěstitelé konopí pro vlastní potřebu byli postihováni stejně jako producenti pervitinu, heroinu a obdobných návykových či psychotropních látek. Nastalý problém je v soudní praxi aktuálně částečně řešen prostřednictvím aplikace institutu mimořádného snížení trestu, avšak domnívám se, že z dlouhodobého hlediska se nejedná o udržitelné řešení. Nadto tento výklad činí z privilegované skutkové podstaty dle § 285 trestního zákoníku nadbytečné ustanovení trestního zákoníku, jelikož snad každý pěstitel jednou hodlá nasazené konopí sklídit, usušit a dále použít, čímž se však již dle judikatury Nejvyššího soudu stává „producentem“ ve smyslu § 283 trestního zákoníku.

Mgr. Šárka Doležálková,
advokátka,

PETRÁŠ || REZEK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Advokátní kancelář Petráš Rezek s.r.o.](#)

2. května 7134
760 01 Zlín

Tel.: + 420 725 293 766

E-mail.: office@petrasrezek.cz

[1] Ščerba, Filip, David Čep, Marek Fryšták, Věra Kalvodová, Jan Provazník, and Ondřej Svaček. Trestní Zákoník: Komentář. Vydání první. V Praze: C.H. Beck, 2020.

[2] Zeman Petr: „Výroba“ konopí z konopí? Trestněprávní revue 9/2015, [str. 211-215](#). Praha: C.H.Beck, ISSN 1213-5313.

[3] Vávra, Libor. Lze si marihuanu jen vypěstovat, nebo i vyrobit? Právní prostor [publikováno 9.6.2015]. Dostupné z:
<https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/lze-si-marihuanu-jen-vypestovat-nebo-i-vyrobic>

[4] Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. prosince 2014, sp.zn. Tpjn 300/2014

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)